

DAVID FARELL, FRANCESC LLADÓ,
JULIÀ LLADÓ i ENRIC SUBIÑÀ
Secció de Patrimoni Històric del CEA

Els jaciments arqueològics d'Argentona

A continuació presentem la Carta Arqueològica d'Argentona. Fins avui, tenim coneixement d'almenys trenta-set llocs on han estat descobertes restes materials i humanes que ens remeten a l'antiguitat del nostre poble.

Evidentment, el llistat de jaciments i el mapa adjunt són només una part molt minsa del que foren les èpoques prehistòrica, ibèrica, romana i medieval a Argentona, però cal entendre que moltes coses han desaparegut -expressa o involuntàriament-, i que fins fa pocs anys era difícil documentar certs vestigis per la seva escassa metria o efímera conservació (tot el que fou fet en fusta, per exemple). A més, la població moderna i contemporània ha realitzat nombroses construccions (habitatges, equipaments de tot tipus, carrers i carreteres...) que han destruït o sepultat per sempre el que hi havia en el subsòl arqueològic.

Però no perdem l'esperança. Encara és possible d'anar reconstruint les societats del passat a partir de l'avenç que han experimentat l'arqueologia i les ciències que li són auxiliars. De fet, a començaments del segle XX, els erudits que tantes vegades elogiem pels seus estudis -meritoris a l'època, sens dubte-, com Pellicer o Carreras Candi, no havien conegut ni excavat més que per suposar un poblat palafític vora la riera d'Argentona (Pellicer *dixit*), unes tombes ibèriques a Cabrera de Mar, un camí romà a Parpers, o alguna construcció romana sota el Burriac medieval. I poca cosa més. Avui, molts d'aquests trenta-set jaciments documentats -en gran mesura gràcies als treballs d'en Marià Ribas- són veritables indrets històrics que, ens aporten molta més informació de les anteriors argentones.

La localització dels jaciments arqueològics al mapa és aproxima-

da. La principal font consultada ha estat la Carta Arqueològica d'Argentona elaborada pels serveis tècnics en la matèria (Servei d'Arqueologia) de la Generalitat de Catalunya. A propòsit, cal dir que el patrimoni arqueològic català està protegit per llei (Llei 9/1993 i Decret 72/2002), i que qualsevol treballa ha de ser comunicada a les administracions competents. Igualment, qualsevol intervenció arqueològica ha d'estar autoritzada per la Direcció General del Patrimoni Cultural.

Per la nostra part, creiem que la millor protecció d'aquest patrimoni és la difusió social del seu valor, alhora que és necessària l'actuació envers molts dels monuments de l'antiguitat que es con-

Els trenta-set jaciments documentats són veritables indrets històrics que, com la calçada romana de Parpers, ens aporten molta informació de les anteriors argentones

GRANJA
EL CANTIR

Plaça Nova
Tel. 609 02 31 51
ARGENTONA

carnisseria
ROS
Argentona

Mossèn Cinto Verdaguer
cant. Dr. Samsó
Tel.: 93 797 12 49

Plaça de Vendre,
parada 3
Tel.: 93 797 03 62

serven encara a Argenton. Des d'aquestes ratlles demanarem l'existència d'un projecte més ambiciós que pretengui potenciar la recerca arqueològica a Argenton.

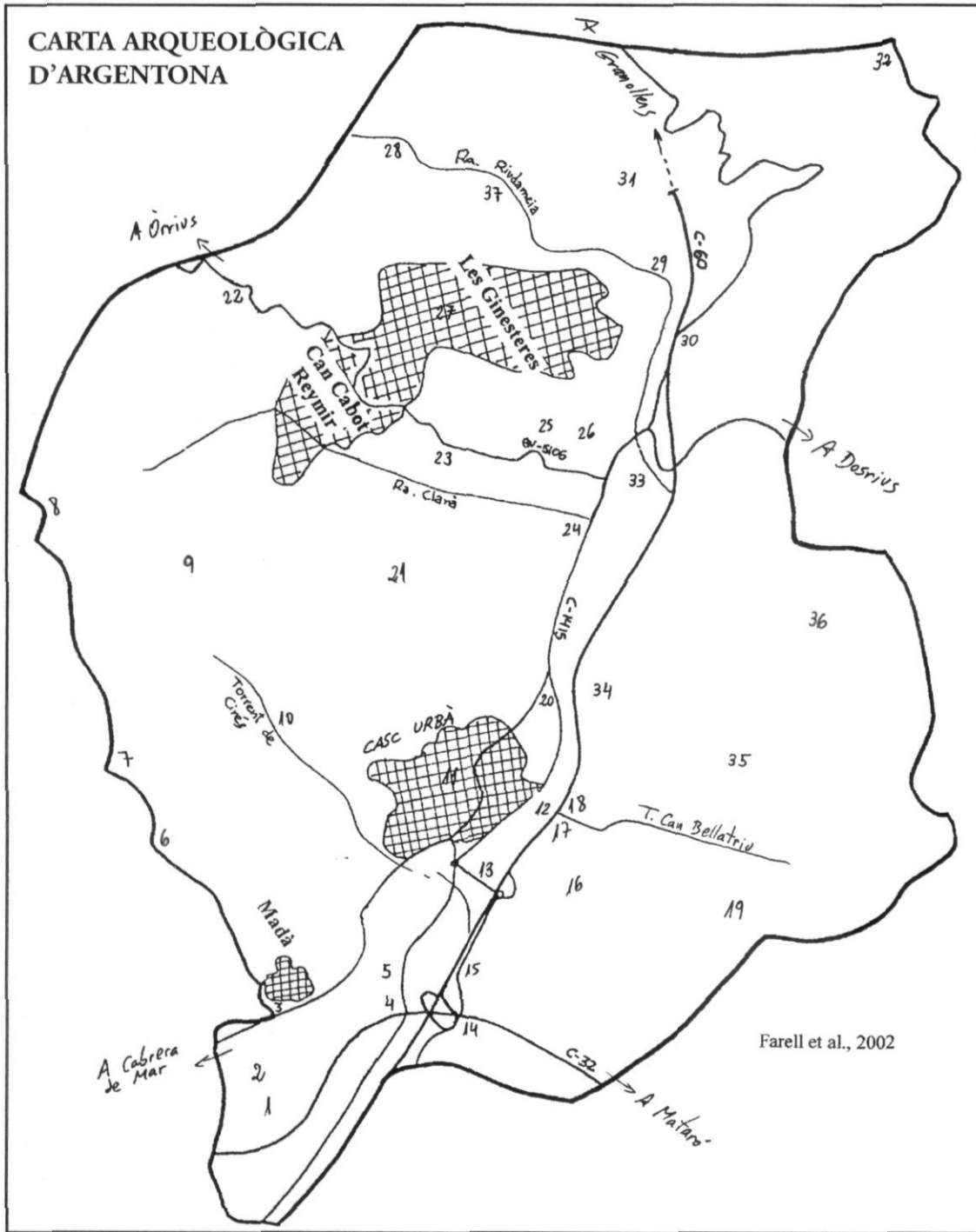
També caldria anar restaurant les restes en perill de desaparició com la capella de Sant Jaume de Treià. Finalment, ens felicitem perquè ben aviat la 'Via romana' de Par-

pers podrà rebre una intervenció restauradora. Ja era hora! perquè és un Bé Cultural de primer ordre que tenim en constant procés de degradació.

JACIMENTS ARQUEOLÒGICS NUMERATS AL MAPA

(entre parèntesi, donem la primera referència bibliogràfica)

- 1- Sant Miquel del Cros. Vil·la i necròpolis romana. Capella medieval (Ribas, 1952)
- 2- Can Bartrina. Restes ibèriques en superfície. Un fragment itàlic. (Carta Arqueològica)
- 3- Veïnat de Madà. Vil·la romana (Ribas, 1964)
- 4- Can Portell. Forn de terrissaire romà / zona d'abocament (intervenció: 1991)
- 5- La Por. Sitges ibèriques (intervenció: 1991)
- 6- Turó dels Oriols. Sitges i restes ibèriques en superfície (Ribas, 1952)
- 7- N.O. Burriac. Restes ibèriques i romanes en superfície (Ribas, 1952)
- 8- Coll de Gironella. Restes ibèriques i romanes en superfície (Ribas, 1952)
- 9- Pla dels Matxos. Sitja ibèrica (Ribas, 1952)
- 10- Font Ballot (del Mig). Sepultura, romana? (Pellicer, 1887)
- 11- Plaça de l'Església. Materials romans (Clavell, 1952)
- 12- Carrer del Molí. Resta romana en superfície (Ribas, 1952)
- 13- Part baixa. Restes prehistòriques en superfície (Ribas, 1952)
- 14- Can Balançó. Assentament ibèric (Defaus/Martín, 1989)
- 15- Can Notxa. Vil·la i forn de terrissaire romans (Ribas, 1933)
- 16- Sant Jaume de Treià. Necròpolis romana. Capella i sitges medievals (Ribas, 1952)
- 17- Ca l'Estrada. Necròpolis prehistòrica (E. Bronze). (Bosch Gimpera, 1913)
- 18- Can Bellatriu. Vil·la romana (Ribas, 1952)
- 19- Turó de l'Aigüeró. Restes prehistòriques (SAMM 1977) i romanes superficials (Bonamusa'78)
- 20- Turó de Sant Sebastià. Necròpolis i forn de terrissaire romans (Ribas, 1952)
- 21- Entre el Pujolar i el Rocà d'en Serra. Restes romanes en superfície (Ribas, 1952)
- 22- Sant Pere de Clarà. Priorat medieval (Ribas, 1952)
- 23- Can Cabot. Restes ibèriques i romanes indeterminades (Ribas, 1934)
- 24- Can Caramany (Carta arqueol.: Can Serra). Restes ibèriques en superfície (Ribas, 1952)
- 25- Entre la Tria i Lloverons. Restes prehistòriques en superfície (F. Lladó, notícia oral)
- 26- Can Lladó-Tubau. Sepultura romana (F. Lladó, notícia oral)
- 27- Inici Torrent Bo. Restes romanes en superfície (Ribas, 1952)
- 28- Can Riudameia. Vil·la i necròpolis romana (Ribas, 1952)
- 29- Can Tomàs. Restes romanes en superfície (Ribas, 1952)
- 30- Can Blanch. Vil·la romana (S. Ràfols, 1928; M. Ribas, 1933)
- 31- Via de Parpers. Calçada romana i medieval (C. Candi, 1904)
- 32- Turó dels Castellans. Inscultura (Bassols/Lleonart, 1993) i resta ceràmica (Farell, 1999)
- 33- Can Matavents. Forn de terrissaire romà (Ribas, 1952)
- 34- Can Comalada. Restes romanes en superfície (Ribas, 1952)
- 35- Can Cabanyes. Vil·la i necròpolis romana (S. Ràfols, 1928)
- 36- Can Martí (Carta arq.: Can Martí de la Pujada). Vil·la i necròpolis romana (Ribas, 1952)
- 37- Molí d'en Rubiol. Medieval

Llibreria i Papereria

CASABELLA

SERVIEMPRESA
COL·LECCIÓ DE SUMINISTRADORS DE EMPRESA

Puig i Cadafalch, 10 - Tel. 93 797 10 63
 08310 ARGENTONA

JOIERIA - RELLOTGERIA

LLIMONA

Piles, corretges
 i petites reparacions al moment
 Pressupostos sense compromís
 Regals aniversari

Carrer Gran, 51 - Tel. 93 797 16 23 - ARGENTONA

JACIMENTS ARQUEOLÒGICS

(per èpoques):

Època prehistòrica

- *Necròpolis*: Ca l'Estrada (17). Urnes ceràmiques d'una necròpolis del Bronze Final / Ferro inicial.
- *Inscultura*: Turó dels Castellans (32).
- *Fragments de ceràmica en superfície*: Part baixa (13), Turó de l'Aigüeró (19), Entre la Tria i Lloverons (25) i Turó dels Castellans (32).

Època ibèrica

- *Assentament / poblat*: Can Balançó (14).
- *Sitges*: La Por (5) i Pla dels Matxos (9).
- *Fragments de ceràmica en superfície*: Can Bartrina (2), Turó dels Oriols (6), N.O. de Burriac (7), Coll de Gironella (8), Can Cabot (23) i Can Caramany (24).

Època romanitzada

- *Vil·les*: Sant Miquel del Cros (1), Can Riudameia (28), Can Cabanyes (35), Can Martí (36), Veïnat de Madà (3), Can Bellatriu (18), Can Blanch (30) i Can Notxa (15).
- *Necròpolis*: Sant Miquel del Cros (1), Font Ballot o del Míg (10), Sant Jaume de Treià (16), Turó de Sant Sebastià (20), Can Lladó-Tubau (26), Can Cabanyes (35) i Can Martí (36).
- *Forns de terrissaire*: Can Portell (4), Can Notxa (15), Turó de Sant Sebastià (20) i Can Matavents (33).
- *Eix viari conservat*: Via de Parpers (31).
- *Fragments de ceràmica en superfície*: Can Bartrina (2), N.O. Burriac (7), Coll de Gironella (8), Plaça de l'Església (11), Carrer del Molí (12), Turó de l'Aigüeró (19), Entre el Pujolar i el Rocà d'en Serra (21), Can Cabot (23), Inici Torrent Bo (27), Can Tomàs (29) i Can Comalada (34).

Època medieval

- *Edificis religiosos*. Capelles: Sant Miquel del Cros (1), Sant Jaume de Treià (16) i Priorat de Sant Pere de Clarà (22).
- *Sitges*: Sant Jaume de Treià (16).
- *Eix viari*: Via de Parpers (31). Calçada medieval.
- *Molí*: Molí d'en Rubiol (37).

Comentari:

No ha de sorprendre la troballa de fragments ceràmics de l'antiguitat en molts indrets del terme, superficialment. Cal atribuir-ho, sens dubte, al poblament prehistòric i ibèric que fou predominant en els espais aturonats, tant per l'existència d'hàbitats, com d'estructures en relació a l'economia agrícola (sitges d'emmagatzematge) o bé sepultures. En

cota més baixa, aprofitant els vessants i els repeus dels turons fins al fèrtil llit de la riera d'Argentona, hi trobem els jaciments romans. És remarcable l'existència d'almenys vuit vil·les agropecuàries, com de cementiris propers, eixos viaris i estructures també referents a l'economia de l'època, com ara els forns de terrissaire, que manifesten una gran capacitat de fabricació de materials cons-

tructius (teules planes i corbes, maons) i d'emmagatzematge (àmfores, dòlies). De l'Edat Mitjana, com és habitual, es documenten sobretot els edificis religiosos rurals (capelles) i les sepultures adjacents, donat que per la seva funció s'han conservat amb menys alteracions que els habitatges. Per conèixer les masies d'Argentona, vegeu *Fonts* núm. 8, pàgs. 11-15.